

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

nihil potest consequi finem per providentiam A
intentum, nisi per divinam providentiam: Ergo
nec potest aliquis consequi salutem æternam,
qui non fuerit ad illam prædestinatus. Unde Pros-
per in resp. 1. ad objectiones Gallorum: prædes-
tinationem (inquit) Dei nullus Catholicus negat. Et in
Epist. ad Rufinum de libero arbitrio: Prædestina-
tionem tam impium est negare, quam ipsi gratia con-
trahere.

19 Probatur insuper conclusio. Si ad salutem con-
sequendam sufficeret sola voluntas antecedens &
conditionalis salvandi homines, si ipsi velint, &
sola generalis providentia, quæ Deus decerneret
dare auxilia sufficientia, absque prædefinitione
& voluntate absoluta usus illorum, nulla esset B
differentia ex parte voluntatis divinæ inter præ-
destinatum & reprobum, & tota illorum discre-
tio proveniret ex libero hominis arbitrio: Sed
hoc est contra Apostolum 1. ad Corinth 4. di-
centem, *Quis enim te discernit?* &c. & contra Au-
gustinum 11. de civit. cap. 19. ubi docet discre-
tionem bonorum & malorum Angelorum fuisse à
Deo, & ait, *Inter sanctos Angelos & immun-
dos fuisse discretum, ubi dictum est: & divisit
Deus inter lucem & tenebras; solus quippe ille ista
discernere potuit.* Quod à fortiori de hominibus
sentiendum est, nam ut lepide ait Bernardus
serm. 2. de verbis Isaie: *Quid putas non discernet
inter glebas, qui discernit inter stellas?* Ergo
&c. Sequela Majoris est evidens, nam voluntas
antecedens, & generalis providentia, æqualis
est respectu omnium, & auxilia quæ ex illa pro-
veniunt, relinquunt voluntatem indeterminatem:
Ergo quantum est ex parte talis voluntatis &
providentiæ, nulla est differentia seu discretio
inter prædestinatum & reprobum, sed tota pro-
venit ex ipso libero arbitrio. Unde D. Prosper
in carmine de ingratis cap. 6. in fine, referens
sententiam Semipelagianorum, qui negantes
propositum Dei absolutum & efficax, dicebant
Deum velle omnes homines salvos fieri, si ta-
men vocanti Deo consentire voluerint, sic ha-
bet.

*Cum sine delectu, seu lex, seu gratia Christi,
Omniem hominem salvare velit: donumque vocantis
sic sit propositum, ut nullus non possit ad illud,
Libertate sua, propriaque vigore venire:
Sicque salus dignis salvari ex fonte volendi.*

20 Præterea, si quis salutem consequeretur sine
prædestinatione, & decreto efficaci & absoluto,
illum transmittente in vitam æternam, affectio
talis finis esset à casu, & præter intentionem Dei;
quod repugnat infinitæ ejus sapientiæ & provi-
dentiæ; & Deus ageret tunc non secundum consi-
lium voluntatis suæ, ut ait Apostolus, sed secundum
determinationem & propositum voluntatis
create; nec eligeret homines, sed potius ab illis
eligeretur: contra illud Christi Ioan. 15. *Non vos
me elegistis, sed ego elegi vos.*

21 Denique hæc sententia Catharini, specialem
Dei dilectionem erga electos penitus evacuat,
non distinguit prædestinationem à providentia
generali ordinis supernaturalis, divinatorum de-
cretorum & auxiliorum efficaciam enervat, alti-
tudinem hujus mysterii deprimit, pluraque alia
congerit & accumulatur absurda & inconvenien-
tia, quæ patebunt ex infra dicendis. Unde Ful-
gentius: *Omnia & vocationis nostra invidia, &
iustificacionis premia, semper in prædestinatione
Deus habuit, quia in vocatione, & in iustifica-*

*Lib. 1.
ad Mo-
nimam
cap. 11.*

tionem, & glorificationem Sanctorum, gratia sua fa-
tura præstitit. Et rursus cap. sequenti: *In illa
quippe immobilitate consilii, secundum bonum plac-
tum eius, quod proposuit in eo, in dispensatione plen-
tudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quæ
in cælis & quæ in terra sunt: in ipso ex æternitate di-
spostionis suæ, in prædestinatione jam fecit quæcum-
que effectum operis sui, tempore congruo factenda dispo-
suit.*

§. IV.

Solvuntur obiectiones.

O Bjeccies primò: Si prædestinatio esset abso-
lutè ad salutem necessaria, sequeretur quod
reprobis non posset salvari, nec consequenter
ipsi imputari damnatio: Sed hoc non est di-
cendum: Ergo nec illud. Sequela Majoris pro-
batur: cum enim divinum decretum sit æternum
& immutabile, reprobis non potest prædes-
tinari: Ergo si prædestinatio sit ad salutem abso-
lutè necessaria, sequitur reprobis non posse sal-
vari.

Respondeo distinguendo Majorem. Repro-
bis non posset salvari: Potentià consequenti,
& in sensu composito, concedo Majorem. Po-
tentià antecedenti, & in sensu diviso, nego
Majorem: ad cujus probationem eodem modo
distinguentum est Antecedens, & neganda
Consequentia. Solutio est D. Thomæ hic art.
3. ad 3. & art. 3. ubi sic habet: *Non operatur deus
quod Deus possit non prædestinare quem prædestinari,
in sensu composito accipiendo, licet absolute consi-
derando Deus possit prædestinare vel non prædestinare.*
Eodem modo respondet Quæst. 6. de verit. ar-
tic. 4. ad 8. his verbis: *Dicitur communiter quod
hæc propositio, Deus potest non prædestinare prædes-
tinare, in sensu composito est falsa, in diviso vera, &
ideo omnes conclusiones illæ quæ sensum compositum im-
plicent, sunt falsa simpliciter.* Legendus est et-
iam quæst. 23. art. 5. ad 3. ubi inquit:
*Quamvis non esse effectus divina voluntatis non possit
simul stare cum divina voluntate, tamen potest
a deficienti esse. Et simul stat cum divina volun-
tate. Non enim ista sunt incompossibilia: Deus vult
istum salvari, & iste potest damnari; sed ista sunt
incompossibilia: Deus vult istum salvari, & iste
damnatur. Idem proportionaliter dicendum est de
reprobis.*

Alii eandem solutionem sub aliis terminis
dicunt: dicunt enim, quod hæc propositio,
reprobis potest salvari sine prædestinatione, est vera,
si illa particula sine reduplicet supra potentiam:
falsa verò, si determinet verbum *salvati*: nam
licet reprobatio non tollat potestatem ad sal-
vandum, impedit tamen actualem ejus consecutio-
nem. Quæ etiam solutio sumitur ex D. Thomæ
quæst. 1. de potentia art. 5. ad 1. ubi ait: *istæ
locutio, Deus non potest facere nisi quod præstitit se facere
rum, est duplex: quia exceptio post refertur ad potestatem
tamquam importatur per se potest, vel ad actum qui im-
portatur per se facere. Si primo modo, tunc locutio
est falsa, plura enim potest facere quam præstitit se fa-
ciendum: si autem secundo modo, sic est vera, & pro-
sus est, quod non potest esse quod aliquid fiat à Deo,
non sit à Deo præstitum.*

Objeccies secundo: Homo potest salvari per au-
xilia sufficientia ordinis supernaturalis, cum per
illa sufficienter ordineur & promoveatur ad vi-
tam æternam: Sed auxilia sufficientia proveniunt
ex voluntate Dei antecedente, & generali provi-
dentia ordinis supernaturalis: Ergo sine prædes-
tinatione

Antecedentem, & providentiam generalem ordinis supernaturalis.

Respondendo distinguendo Majorem. Potest salvari per auxilia sufficientia, poterit antece-
denti, & ab actu divisa, concedo Majorem. Po-
terit consequenti, & conjuncta cum effectu, ne-
go Majorem. Solutio patet ex dictis in præce-
denti.

ARTICULUS II.

Quis usus intellectus & voluntatis exigat
prædestinationem, usque ad sui executionem?

§. I.

Quibusdam præmissis difficultas resolvitur.

Certum est ad prædestinationem ex parte vo-
luntatis divinæ necessarium esse decretum
absolutum & efficax, quo Deus intendat, sta-
nuat, ac decernat dare gloriam quibusdam An-
gelis & hominibus, & quo illos eligat ad gra-
tiam, & ad merita quæ sunt media ad ejus alle-
cationem necessaria, ut constat ex dictis articu-
lo precedenti. Certum est etiam, ex parte intel-
lectus divini requiri scientiam simplicis intelli-
gentiæ, quæ Deum dirigat in formandis suis de-
cretis, & quæ finis possibilitatem, & mediorum
ad illum conducentium efficaciam & causalita-
tem demonstret. Ostendimus etiam in Tractatu
de scientia Dei, scientiam mediam, futurum vo-
luntatis nostræ consensum indagantem ac ex-
plorantem, ad prædestinationis negotium non
esse necessarium, & de hoc iterum redibit sermo
infra, quando agemus de certitudine prædesti-
nationis, ejusque concordia cum libertate crea-
ta. Unde ad duos tantum actus præfens difficultas
deolvitur. Primus est actus voluntatis qui
executionem immediate præcedit, & appellatur
usus. Secundus est actus intellectus qui elec-
tionem subsequitur, & vocatur imperium. Quæ
ritur ergo primo, an ad negotium prædestinati-
onis, præter electionem, seu decretum intentionis,
quo Deus intendit dare gloriam prædestina-
tis, & gratiam ac merita quibus illam conse-
quantur, sit necessarius in voluntate Dei alius
actus, qui usus activus, seu decretum executio-
nis, appellari solet, ut talia media executioni
mandentur; Secundo dubitatur, an præter judi-
cium regulans electionem, & illam antecedens,
necessarium sit in divino intellectu imperium
regulans usum & executionem.

In quo tres reperio sententias. Prima utrum-
que actum in Deo negat. Secunda primum ad-
mitte, & alterum rejicit. Tertia utrumque ad
negotium prædestinationis necessarium esse exi-
stimat. Primam tuetur Vazquez hic disp. 83. cap.
3. & i. 2. disp. 47. cap. 2. Secundam defendit Sua-
rez lib. 1. de essentia prædestin. cap. 14. Tertia
verò communis est in Schola Thomistarum, e-
amque tenent ex Patribus Societatis, Bellarmi-
nus lib. 2. de gratia & libero arbitrio cap. 9. Gra-
nado Tractatu 5. disp. 6. sect. 1. Herice, Ruiz, &
alii; cum quibus

Dico primo: Præter electionem mediorum ad
ordinem intentionis spectantem, requiritur in
voluntate Dei decretum executivum de iisdem
mediis, ab electione aliqua ratione distinctum.
Hanc conclusionem primo statuo, quia ex istius
actus necessitate pender necessitas imperij di-

stincti à judicio regulante electionem.

Probatum ergo primo conclusio ratione fun-
damentali. Omnis actus in voluntate nostra re-
pertus concedi debet voluntati divinæ, si in suo
formali conceptu imperfectionem non invol-
vat: Sed datur in voluntate nostra usus ab electio-
ne distinctus: Ergo iste actus debet divinæ vo-
luntati concedi, & pro negotio prædestinationis
admitti. Major patet: nam de rebus divinis, &
de actibus divini intellectus & voluntatis, debe-
mus philosophari juxta ea quæ videmus in rebus
creatis, scilicet imperfectionibus. Minor autem
quam negat Vazquez ubi supra, contendens in
voluntate creata non dari usum ab electione
distinctum, probatur primo ex D. Thoma 1. 2.
quæst. 16. art. 1. ubi docet usum esse actum vo-
luntatis moventis & applicantis potentias ani-
mæ ad suos actus. Et art. 4. in corp. ait quod usus
sequitur ad electionem, Et in resp. ad 1. quod mediat
inter electionem & executionem. Et quæst. 17. art. 3.
ad 1. sic habet: Post determinationem consilij, quæ est
judicium rationis, voluntas eligit, & post electionem
ratio imperat ei per quod agendum est quod eligitur, &
tunc demum voluntas alicujus incipit uti exequen-
do imperium rationis.

Secundo probatur eadem Minor ex doctrina
quam tradit idem S. Doctor locis citatis, præci-
pue quæst. 16. art. 4. in corpore, ubi docet volun-
tatem duplicem habitudinem ad volitum dice-
re: unam secundum quod est in voluntate per
quandam proportionem, & alteram ad volitum
habendum realiter; & quia ad primam spectat
electio, & ad secundam usus, infert usum esse
post electionem. Ex qua doctrina potest hæc
formari ratio contra Vazquem. Actus con-
junctus voluntatem cum volito solum affectivè, di-
stinctus est essentialiter ab actu conjungente vo-
luntatem cum volito ut realiter habito: At elec-
tio solum primo modo conjungit voluntatem
cum volito, nam ex vi illius volitum non habetur
in re: usus autem realiter eam conjungit cum
volito, cum ex vi illius potentia exequentes ap-
plicentur, & effectus statim sequatur: Ergo elec-
tio & usus essentialiter distinguuntur.

Confirmatur: Actus habentes idem objectum
materiale, sub diversis rationibus inspectum, es-
sentialiter distinguuntur: Sed electio & usus
idem objectum materiale, sub diversis rationi-
bus inspicunt: Ergo essentialiter distinguuntur.
Major constat in intentione, fruitione, & sim-
plici complacentia, quæ licet circa finem ver-
sentur, quia tamen illum sub diversis inspicunt
rationibus, essentialiter distinguuntur. Item hæc
conclusio, Terra est rotunda, prout attingitur
per medium mathematicum pertinet ad Astro-
logiam, & prout demonstratur per medium phy-
sicum, seu à materia singulari abstractum, spec-
tat ad Philosophiam, ut docet S. Thomas supra
quæst. 1. proœmiali art. 1. ad 2. Minor autem pro-
batur. Licet electio & usus terminentur ad me-
dia, tendunt tamen in illa sub diversis rationibus;
nam media ad finem dupliciter considerari pos-
sunt, primo ut effectus in genere cause finalis in
ordine intentionis, secundo ut causa illius in or-
dine executionis: cum autem electio ad ordi-
nem intentionis pertinet, usus vero ad ordi-
nem executionis; hinc fit quod electio termine-
tur ad media prout sunt effectus finis, quocirca
ad finem non terminatur nisi tantum ut quo,
prout est ratio appetibilitatis mediorum;
usus autem terminatur ad media, prout sunt
causæ